

Taxon *Stachys byzantina*

Název taxonu	Stachys byzantina
Vědecký název taxonu	Stachys byzantina
Jména autorů, kteří taxon p...	Linné (1753)
Odrůda	´Big Ears´
Český název	čistec vlnatý
Synonyma (zahradnický pou..	Stachys lanata Jacq., Stachys olympica Boiss.
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Stachys

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Mediterránní oblast
Biogeografické regiony - po..	kavkazská a anatolská pohoří

Zařazení

Fytocenologický původ	psilofyt, amatofyt: suché stepi a písčiny
Pěst itelská skupina	Trvalka stálezelená
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru

Popisné a identifikační znaky

Habitus	polštářovitě rozrůstavá (0.1 m), stříbřitě hedvábitě vlnatá trvalka s přímými kvetoucími lodyhami
Kořen	adventivní z plazivých oddenků
Výhony	přímé nebo vystoupavé, nevětvené, 0.2-0.3 m (zřídka přes půl metru) vysoké, hranaté, přitiskle běloplstnaté, vstříčně olistěné
Listy	elipčité kopinaté,cca 0.1 m dlouhé, v růžici řapíkaté, k řapíku sbíhavé, hustě hedvábitě vlnaté, často zdánlivě celokrajné (pod hustým oděním s okraji jemně vroubkovanými)
Květenství	květy až po dvacet i v několika klasnatě sblížených, rovněž hustě vlnatých lichopřeslenech v paždí listových párů
Květy	souměrné, různobalné, srostloplátečné, s pětizubými kalichy a čtyřlaločnými, nápadně dvoupyskými korunami, svrchu a po okrajích laloků spodního pysku plstnatě oděné, růžově purpurové
Plody	obvejčité hnědé tvrdky bez okrasné hodnoty
Semena	(vysévají se celé tvrdky)
Možnost záměny taxonu (+..	zaměnitelné s jinými vlnatě chlupatými taxony sekce Eriostomum,

např. *Stachys thirkei* Koch a *S. tymphaea* Hausskn. (se žláznatými, hvězdovitě rozevřenými kalichy), nebo i s nadprůměrně oděnými, obvykle ale odstále chlupatými populacemi *S. germanica* komplexu (*S. sericophylla* Halácsy, *S. cretica* L. - obě navíc s listy u řapíku uťatými anebo mělce vykrojenými)

Dlouhověkost	dlouhověká
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Červen
Konec doby kvetení	Září
Remontování - poznámka	běžně kvete v červnu a červenci, příležitostná květenství až do podzimu

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - poznámka	heliofyt
Faktor tepla	mrazuvzdorná do -24°C (-28°C) (USDA)
Faktor vody	xerofyt
Faktor půdy	propustná, skeletnatá, neutrální až zásaditá (pH 6.5-8.0)
Faktor půdy - vápnomilný	✓
Faktor půdy - poznámka	v chudých půdách s bohatším oděním

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetickéh...	celoročně, především mimo dobu kvetení
Použití - pro trvalky	VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPp - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, VPz - Volné plochy záhonového charakteru, VPs - Volné plochy stepního charakteru (živné půdy s vysokým obsahem Ca), KS - Kamenitá stanoviště (stanoviště s přítomností kamenů), KSss - Kamenitá stanoviště - skalnatá step (štěrk, suť, skalnatý záhon), KSsk - Kamenitá stanoviště - mělký půdní profil na souvislé hornině a A - Alpinum
Použití - pro trvalky - pozná..	Fr 1 so, příležitostně FS 1 so, St 1 so; slunná a suchá stanoviště
Choroby a škůdci	rzi (<i>Puccinia</i>), askomycety: <i>Neoerysiphe</i> , <i>Sphaerotheca</i> , <i>Septoria</i> , <i>Cercospora</i> , <i>Cylindrosporium</i> , <i>Rhizoctonia</i> , <i>Sclerotium</i> , <i>Phyllosticta</i> , <i>Ramularia</i> ; ze škůdců mšice (<i>Aphis</i> , <i>Myzus</i> , <i>Cryptomyzus</i>), můry (<i>Heterocampa</i>), háďátka (<i>Pratylenchus</i> , <i>Meloidogyne</i>)
Doporučený spon pro výsad..	6-10 rostlin na m ²

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Dělení trsů a Množení oddělky
Množení - poznámka	výsev ojediněle, potomstvo nejednotné, vzchází ochotně při 16°C-20°C
Květní tvorba	pravděpodobně dlouhodobě - exaktní data málo známa
Odrůdy	několik odrůd lišících se vzrůstem (´Cotton Ball´, ´Silver Carpet´, ´Silky Fleece´, ´Bamford´) nebo barevným odstínem odění (´Primrose Heron´, ´Striped Phantom´); velkolisté ´Countess Helene von Stein Zeppelin´ a ´Wave Hill´ možná spíše z okruhu <i>S. germanica</i> komplexu

Ostatní

Poznámka pěstována od roku 1849 (jako *Stachys lanata*); velmi přizpůsobivá, kromě "průměrné" ´Primrose Heron´ všechny sledované odrůdy velmi dobře hodnoceny (****) - Hawke 2005; v německých sledováních jen ´Silver Carpet´ (** dobrá)

Odkazy

- Hawke R.G. (2005): A comparative study of cultivated Study of cultivated *Stachys*. *Plant Evaluation Notes* 27: 1-4; Falciani L. (1997): Systematic revision of *Stachys* sect. *Eriostomum* (Hoffm.& Link) Dumort in Italy. *Lagascalia* 19 (1-2): 187-238.

Grafické přílohy

